

© Ventil 15(2009)1. Tiskano v Sloveniji. Vse pravice pridržane.
© Ventil 15(2009)1. Printed in Slovenia. All rights reserved.

Impresum

Internet:
http://www.fs.uni-lj.si/ventil/

e-mail:
ventil@fs.uni-lj.si

ISSN 1318-7279
UDK 62-82 + 62-85 + 62-31-33 + 681.523 (497.12)

VENTIL – revija za fluidno tehniko, avtomatizacijo in mehatroniko
– Journal for Fluid Power, Automation and Mechatronics

Letnik	15	Volume
Letnica	2009	Year
Številka	1	Number

Revija je skupno glasilo Slovenskega društva za fluidno tehniko in Fluidne tehnike pri Združenju kovinske industrije Gospodarske zbornice Slovenije. Izhaja šestkrat letno.

Ustanovitelj:
SDFT in GZS – ZKI-FT

Izdajatelj:
Univerza v Ljubljani, Fakulteta za strojništvo

Glavni in odgovorni urednik:
prof. dr. Janez TUŠEK

Pomočnik urednika:
mag. Anton STUŠEK

Tehnični urednik:
Roman PUTRIH

Znanstveno-strokovni svet:
doc. dr. Maja ATANASIJEVIČ-KUNC, FE Ljubljana
izr. prof. dr. Ivan BAJSIČ, FS Ljubljana
doc. dr. Andrej BOMBAC, FS Ljubljana
izr. prof. dr. Peter BUTALA, FS Ljubljana
prof. dr. Aleksander CZINKI, Fachhochschule
Aschaffenburg, ZR Nemčija
doc. dr. Edvard DETIČEK, FS Maribor
izr. prof. dr. Janez DIACI, FS Ljubljana
prof. dr. Jože DUHOVNIK, FS Ljubljana
doc. dr. Niko HERAKOVIČ, FS Ljubljana
mag. Franc JEROMEN, GZS – ZKI-FT
doc. dr. Roman KAMNIK, FE Ljubljana
prof. dr. Peter KOPACEK, TU Dunaj, Avstrija
mag. Milan KOPAC, KLADIVAR Ziri
doc. dr. Darko LOVREC, FS Maribor
izr. prof. dr. Santiago T. PUENTE MÉNDEZ, University of
Alicante, Španija
prof. dr. Hubertus MURRENHOFF, RWTH Aachen,
ZR Nemčija
prof. dr. Takayoshi MUTO, Gifu University, Japonska
prof. dr. Gajko NIKOLIĆ, Univerza v Zagrebu, Hrvaška
izr. prof. dr. Dragica NOE, FS Ljubljana
doc. dr. Jože PEŽDIRNIK, FS Ljubljana
Martin PIVK, univ. dipl. inž., Šola za strojništvo,
Škofja Loka
izr. prof. dr. Alojz SLUGA, FS Ljubljana
prof. dr. Brane ŠIROK, FS Ljubljana
prof. dr. Janez TUŠEK, FS Ljubljana
prof. dr. Hironao YAMADA, Gifu University, Japonska

Oblikovanje naslovnice:
Miloš NAROBÉ

Oblikovanje oglasov:
Barbara KODRÚN

Lektoriranje:
Marjeta HUMAR, prof.; Paul McGuinness

Računalniška obdelava in grafična priprava za tisk:
LITTERA PICTA, d. o. o., Ljubljana

Tisk:
LITTERA PICTA, d. o. o., Ljubljana

Marketing in distribucija:
Roman PUTRIH

Naslov izdajatelja in uredništva:
UL, Fakulteta za strojništvo – Uredništvo revije VENTIL
Aškerčeva 6, POB 394, 1000 Ljubljana
Telefon: + (0) 1 4771-704, faks: + (0) 1 2518-567 in
+ (0) 1 4771-772

Naklada:
2 000 izvodov

Cena:
4,00 EUR – letna naročnina 24,00 EUR

Revijo sofinancira Javna agencija za knjigo Republike Slovenije

Revija Ventil je indeksirana v podatkovni bazi INSPEC.

Na podlagi 25. člena Zakona o davku na dodano vrednost spada revija med izdelke, za katere se plačuje 8,5-odstotni davek na dodano vrednost.

Evropska in državna sredstva za raziskovalno in razvojno dejavnost

V zadnjem desetletju in tudi že prej, od osamosvojitve dalje, slovenski politiki zelo pogosto poudarjajo, da je treba več sredstev nameniti raziskovalni in razvojni dejavnosti. Podobne izjave zasledimo tudi od evropskih politikov, taki so tudi sklepi na posvetovanjih držav Evropske skupnosti. Že leta 2000 je bila z namenom, da bi bila Evropa do leta 2010 najbolj konkurenčno, na znanju temelječe gospodarstvo na svetu, sprejeta Lizbonska strategija.

Tudi naš sedanji premier je že pred leti dejal, da mora Slovenija v doglednem času postati najbolj napredna država v Evropi.

Pa pogledjmo, kakšni so konkretni podatki.

Hitro je bilo ugotovljeno, da je Lizbonska strategija pomanjkljiva. Že leta 2001 je bila dopolnjena in leta 2002 spremenjena. Prav leta 2002 je bilo v Barceloni sprejeto, naj evropske države za znanje in razvoj namenijo minimalno 3 % BDP. Od takrat do danes je minilo kar nekaj časa, na tem področju pa se ni nič bistvenega spremenilo.

Po nekaj letih so ponovno ugotovili, da se Lizbonska strategija ne uresničuje, vendar za politike to ni problem. Bodo pač sprejeli novo strategijo. In tako se je tudi zgodilo.

Za odpravo pomanjkljivosti v Lizbonski strategiji je Evropski svet spomladi leta 2004 podelil mandat nekdanjemu nizozemskemu premieru Wimmu Koku, da pripravi predlog za njeno prenovu. Najpomembnejša sprememba je bila, da je izvajanje te strategije treba razdeliti na tri triletna obdobja in ga spremljati. Toda tudi to ni kaj dosti pomagalo.

Pred nedavnim smo slišali, da v Evropi, v državah Evropske skupnosti, le nekaj držav iz svojega proračuna nameni znanosti in razvoju več kot 3 % BDP. Celó več: le 12 evropskih držav, ki so zavezane Lizbonski strategiji, nameni za znanost in razvoj več kot Kitajska.

Nova slovenska vlada ponovno obljublja, da bo za znanost in raziskave ter razvoj namenila več sredstev. Ali bo to res? To bomo prav kmalu videli! Ni prav natančno znano, koliko Slovenija iz svojega proračuna nameni znanosti, raziskavam in razvoju. Vsekakor pa manj kot 2 % svojega bruto dohodka.

Prav gotovo je količina denarja za vsako dejavnost ali področje zelo pomembna. Toda ni samo to. Ravno tako pomembno je, kako se denar razdeli. Osnovno (teoretično) načelo je, naj se v znanost in razvoj vložena družbena sredstva v obliki davkov čim prej vrnejo nazaj v skupno blagajno.

Ali se v Sloveniji to pravilo res upošteva?

V Sloveniji so številne institucije, ki preko razpisov z državnim ali evropskim denarjem sofinancirajo različne raziskovalno-razvojne projekte. Imamo kar nekaj javnih agencij, ki imajo v svojem proračunu sredstva za raziskave in razvoj, npr.: Podjetniški sklad, ki skrbi za sofinanciranje opreme, JAPTI – Javna agencija za podjetništvo in tehnološki razvoj, TIA – Javna agencija za tehnološki razvoj, Javna agencija za knjigo Republike Slovenije (JAKRS). Vsako od ministrstev pa redno ali občasno razpiše tudi ciljne ali splošne razvojno-raziskovalne projekte.

Zakaj je ta politika v majhni Sloveniji tako razdeljena? Koliko sredstev na tem področju pobere sama administracija?

Toda to še ni najhujša težava pri pridobivanju razvojno-raziskovalnega denarja. Daleč največji problem je priprava vloge za kandidaturu za »državni« denar, ki je zelo zapletena. Državni uradniki so neverjetno togi, zato se marsikatero podjetje zavestno odpove kandidiranju za ta sredstva. Kot primer naj navedem samo podjetje Akrapovič, d. d. Ali to dejstvo državne administratorje nič ne prizadene?

Tisti, ki dokaj redno spremljamo objave razpisov za znanstvenoraziskovalno dejavnost, lahko opazimo, da je sicer večina razpisne dokumentacije povzeta od evropske administracije, vendar se, če se le da, pri nas še malo zakomplicira.

Ali se res ne da, da bi razpisno dokumentacijo poenostavili? Koliko energije in časa zapravijo raziskovalci in drugi za izpolnjevanje najrazličnejših vlog!

Ali razpisov res ni mogoče poenostaviti ali pa preprosto oceniti, npr. z obiskom v manjših in srednjih podjetjih in na osnovi ogleda in razgovora z odgovornimi osebami vsaj z 90-odstotno verjetnostjo povedati, kakšne možnosti ima podjetje na določenem razpisu.

To bi vsekakor poenostavilo in pocenilo izvajanje in realizacijo razpisov.

Janez Tušek